

# PITAJTE — ODGOVARAMO

**Pitanje:** »Zahvaljujem Institutu za crkvenu glazbu na odgovoru u br. 3/71. sv. Cecilije u vezi s recitiranjem promjenljivih dijelova sv. Mise. Molim da mi odgovorite i na slijedeće pitanje: kada treba prestati s pjevanjem božićnih popijevaka? U petrovaradinskim župama one se pjevaju sve do Svijećnice (2. II.) i to pola sv. Mise božićne, a zatim one druge koje se pjevaju preko godine. Sada, prema novim izmjenama, ja smatram da bi trebalo sa pjevanjem božićnih pjesama prekinuti u nedjelju krštenja isusova, tj. u nedjelju iza Bogojavljenja.«

A. N. — Novi Sad

**Odgovor:** Točno je Vaše mišljenje o tome kada treba prestati s pjevanjem božićnih popijevaka: u nedjelju iza Bogojavljenja.

**Pitanje:** »Upravitelj sam župe u mjestu gdje narod slabije pjeva i gdje je repertoar pučkih popijevaka siromašan. Postoji mali djevojački pjevački zbor koji se samo povremeno sastaje na pjevačke probe neposredno pred velike blagdane. Budući da ne znam svirati, a i orguljaš mi je dosta slab, molim savjet kako ću najlakše uvježbati nove pučke popijevke s vjernicima u crkvi.«

N. N. — župnik

Uvođenje novih liturgijskih pučkih skladbi u pjevanje naroda kod liturgijskih funkcija jedna je od osnovnih i vrlo važnih preporuka Crkve u obnovljenoj liturgiji. Zato je pohvalno da ste se odlučili na uvježbavanje pučkih popijevaka s vjernicima u crkvi. Na žalost, premalo je takvih agilnih i muzikalnih svećenika koji s narodom uče nove liturgijske pučke popijevke. Prikazat ću Vam jedan od načina kako se mogu učiti nove popijevke sa svim vjernicima u crkvi. Prema ovom načinu mogu se učiti sve skladbe koje narod može pjevati: lakše koralne silabske skladbe (himne, sekvence, lakše dijelove mise i lake antifone), psalme, i umjetničke ili narodne pučke crkvene i liturgijske popijevke. Skladbe za pučko pjevanje trebaju imati sva svojstva liturgijske popijevke, tj. svetost, savršenost oblika, treba da budu prave umjetnine narodnog duha, relativno kratke, jednostavnog napjeva i lakog jezika, da ih mogu svi vjernici pjevati i da su u skladu s liturgijskim normama o pučkom pjevanju, tako da se mogu izvoditi lako, pravilno i poobožno, a uz to je potrebno da imaju i odobrenje Ordinarijata. Kad ste odredili dovoljan broj lakih i lijepih, pjevanih skladbi za pučko

pjevanje, svakako uz suradnju orguljaša, pa čak i pjevača, možete započeti posao na uvježbavanju popijevaka s narodom. Bilo bi dobro da pjevački zbor u nekoliko navrata pod sv. Misom otpjeva dotičnu skladbu, koju namjeravate uvježbati s pukom, da je vjernici čuju nekoliko puta prije vježbe, jer će ju tako brže i lakše naučiti. Potrebno je da vjernici imaju barem tekst popijevke (pjesmarice, plakat ili tekst na papirima). Ako nemate pjesmarica najzgodnije je da izložite veliki plakat s tiskanim tekstom na vidnom mjestu, dobro osvijetljenom, sa strane oltara, tako da svi vjernici vide tekst. Stanite ispred puka kod oltara ili na propovijedaonicu, a na koru neka bude orguljaš i barem nekoliko pjevača. Pjevači trebaju dobro poznavati popijevku koju želite uvježbati s pukom, a također i orguljaš. Nekoliko pjevača možete zamoliti da se smjeste među narod u crkvi i tako potpomognu i potaknu puk na pjevanje. Prije svakog uvježbavanja direktno potaknite sve vjernike da aktivno sudjeluju u pučkom pjevanju, odnosno pri uvježbavanju popijevke. Vježbanje pučkog pjevanja ne bi smjelo trajati dulje od 5 do 6 minuta! Najzgodnije vrijeme za uvježbavanje je ili prije ili iza najposjećenije sv. Mise i treba ga provoditi stalno, tako da postane običaj u crkvi.

Pri uvježbavanju svi pjevaju jednoglasno, a orgulje sviraju samo napjev, melodiju bez akordičke pratnje.

Slijedeće metodičke postupke pri učenju nove pučke popijevke s narodom provodite redosljedom kako je navedeno:

1. Pjevači otpjevaju jednoglasno prvu katicu popijevke uz tihu pratnju orgulja. Puk samo pažljivo sluša, ali još ne pjeva!

2. Svećenik iza toga s pukom glasno pročita tekst prve kitice i ukratko protumači što je nejasno.

3. Svećenik najavi puku da samo pažljivo sluša, jer će pjevači dva puta otpjevati prvi dio popijevke, a tek iza toga pjevat će vjernici.

4. Pjevači otpjevaju prvu frazu ili kraću logičku cjelinu, jednoglasno uz jednoglasnu tišu pratnju orgulja ili harmonijuma (samo melodiju). Puk samo sluša!

5. Pjevači odmah ponove isto još jedamput da narod bolje zapamti napjev.

6. Tek sada puk pokuša sam isto zapjevati uz jednoglasnu pratnju orgulja (samo napjev). Pjevači na koru samo započnu pjevanje pa zasuše ili mogu i pjevači i puk zajed-

no pjevati. Ako puk teško i netočno pjeva, pjevači ponovo zapjevaju isti kraći dio popijevke još dva puta uzastopno uz jednoglasnu pratnju orgulja, a puk samo sluša. Nakon toga opet puk pokuša sam ili uz pomoć pjevača.

7. Puk ponovi još jednom isti dio na jednaki način kao i prije.

8. Pjevači pjevaju drugu frazu (drugi manji logički zaokruženi odlomak melodije) barem dva puta, slično kao u t. 4. i 5. Narod samo sluša.

9. Puk dva puta pjeva drugu frazu uz jednoglasnu pratnju orgulja.

10. Pjevači spajaju prvu i drugu frazu pjevajući je zajedno kao jednu cjelinu. Dovoljno je da je otpjevaju samo jedanput.

11. Puk ponavlja isto, obje fraze zajedno, samo jedanput uz jednoglasnu pratnju orgulja.

12. Pjevači nastave pjevati slijedeću frazu dva puta. Puk sluša.

13. Puk ponavlja isto dva puta kao i prije (t. 6. i 7.).

14. Pjevači otpjevaju sve tri fraze zajedno, iz početka popijevke, samo jedanput.

15. Puk isto ponavlja sve tri fraze iz početka samo jedanput. Isto tako se nastavlja dalje do kraja popijevke.

16. Na kraju svi otpjevaju cijelu popijevku.

Ako je popijevka preduga, uvježba se prvo jedna polovica napjeva, a kad se dobro ona nauči, uvježbava se slijedeći puta druga polovica i spoje obje u cjelinu.

Na kraju vježbanja ako ima vremena (ne vježbati novu popijevku dulje od 5 do 6 minuta!) dobro je ponoviti barem prvu katicu prethodno naučene popijevke. Kod ponavljanja naučene popijevke ili svi odmah pjevaju ili, ako su je već zaboravili, treba prvo zbor otpjevati cijelu popijevku s pratnjom orgulja, a puk sluša. Zatim puk potpomognut zborom pjeva cijelu popijevku uz jednoglasno sviranje orgulja (samo napjev). Ukoliko puk teško ili netočno pjeva, treba opet skladbu ustrajno, sistematski vježbati, frazu po frazu. Samo tako je puni uspjeh u uvođenju novih popijevaka zajamčen. Ako se dogodi da puk nije primio koju popijevku ili je koji pokušaj uvježbavanja nove skladbe potpuno propao, ne treba odmah klonuti. Tu je važno mjesecima sačuvati ustrajnost i uvježbavati samo najlakše skladbe, osobito u glazbeno nerazvijenim župama.

Duro Tomašić